

homines humiles, & paruuli in oculis suis, & imperiti scientiarum sæcularium, quales fuerunt multi Prophetæ, & Apostoli, & ingens numerus Monachorum, & Virginũ sanctarum, nec non verè puerorum, qui in tenera ætate adeo perfectè cognouerunt gloriam Dei, & admirabile nomen eius, vt pro ipso mortem oppetere non dubitauerint. In hoc sensu allegauit Dominus hunc Psalmum in Euãgelio, Nunquam legistis, quia ex ore infantium, & lactentium perfecisti laudem? Matth. 21. Inimici autem dicuntur Sapientes huius mundi, & defensores ipsorum, qui, quamuis Deum cognouerint, tamen non sicut Deum glorificauerunt, ideo insipientes facti sunt, vt Apostolus docet ad Rom. 1. Quod dicitur, vt destruas, in Hebræo est, Vt quiescere facias; sed sensus est idem. Nam nõ loquitur Psalmus de destructione personæ, sed sapientiæ, iuxta illud Isaia: Perdam sapientiam sapientum; & illud Apostoli 1. Cor. 1. Stultam fecit Deus sapientiam huius mundi.

IV. Quoniam videbo cœlos tuos, opera digitorum tuorum, lunam, & stellas, quæ tu fundasti.

Sanctus Dauid ponit se in numero infantium, & lactentium laudantium Deum; quasi dicat, Certè ex ore infantium, & lactentium perfecisti laudem. Nam ego vnus ex illis, quippe qui pastor ouium eram, tuas laudes perficiam, Quoniam videbo cœlos tuos, id est, considerabo attentè admirabile illud opus manuum tuarum, & inde laudabo te tanti operis creatorem. Illud, tuos, non est in Græco, tamen est in Hebræo, & inde in editionem nostram rectè translatum fuit. cur autem dixerit, tuos, declarat dicens, opera digitorum tuorum: nec dicit opera brachiorum, sed digitorum, tum vt ostendat summa facilitate cœlos à Deo fuisse conditos; tum quia digitis fiunt opera subtilia, & preciosa, ad quæ facienda ingenium, non labor requiritur: non meminit Solis, sed Lunæ tantum, & stellarum, quia tempore nocturno contemplari solebat Dauid; quoniam tempus illud ob quie-

tem contemplationi aptius est. Media nocte, inquit, surgebam ad confitendum tibi. Et alibi, In matutinis meditabor in te. Sicut etiam Isaia, Anima mea desiderauit te in nocte. Noctu autem cœlum videtur Luna, & stellis ornatum; deniq; verbum, fundasti, significat cœlos, Lunam, & stellas ex nihilo creatas, quasi dicat Propheta, quæ tu à fundamento fecisti, cum antea nihil eorum extaret.

Quid est homo, quòd memor es eius, aut filius hominis, quoniam visitas eum? V.

Ex magnitudine Dei iam declarata, accedit ad extollendam magnitudinem Dei erga homines. Quid est, inquit, homo, quòd tu creator cœli, & terræ dignaris eius recordari? Quasi dicat, maximum est hoc beneficium, quòd altissimus Deus dignetur meminisse hominis, qui est puluis & cinis. Quia verò istud, recordari in Deo nõ est simplex memoria, sed est recordari ad benefaciendum; addit explicans, aut filius hominis, quoniam visitas eum? Homo, & filius hominis hoc loco idem significant, nisi fortè ponatur hæc distinctio ad significandum beneficia Dei non esse collata in solum primum hominem, qui fuit homo, sed non filius hominis; sed etiam in omnes posteros, qui ita sunt homines, vt sint etiam filii hominum. Visitatio autem significat specialem prouidentiam, quam Deus habet erga homines, sed etiam præcipuè illam quam Deus ostendit, cū venit in hunc mūdum, & assumpsit humanam naturam, & in terris visus est, & cum hominibus cōuersatus est. Hæc est propriè visitatio, de qua Zacharias in Cantico Luc. 1. Benedictus Dominus Deus Israel, quia visitauit, & fecit redemptionem plebi suæ: & infra, Visitauit nos oriens ex alto. Hæc sanè visitatio maximè meretur illam admirationem, Quid est homo, &c.

Minuisti eum paulominus ab Angelis, gloria & honore coronasti eum, & constituisti eum super opera manuum tuarum. VII.

Hæc